

19 Haziran 1999 tarihli Bologna Bildirgesi

Avrupa Yüksek Öğretim Alanı
Avrupa Eğitim Bakanları Ortak Bildirgesi

Bilgi Avrupa'sı; vatandaşlarına yeni bin yılın getirdiği zorluklarla başa çıkabilecek yeterlilik ile aynı sosyal ve kültürel alana mensup olma ve ortak değerler bilinci verebilen bir Avrupa vatandaşlığı nosyonunu zenginleştirmek ve güçlendirmek için vazgeçilmez bir unsur ve toplum ve insan gelişimi için yeri doldurulamaz bir faktör olarak kabul edilmektedir.

Demokratik, barışçı ve istikrarlı toplumların gelişmesi ve güçlendirilmesinde, özellikle de Güneydoğu Avrupa ülkelerinin durumu düşünüldüğünde, eğitim ve eğitimde işbirliğinin, uluslararası düzeyde bir öneme sahip olduğu kabul edilmektedir.

Bu düşünceler ışığında imzalanan 25 Mayıs 1998 tarihli Sorbon Deklarasyonu, Avrupa kültürel boyutlarını oluşturmada üniversitelerin rolünü vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra söz konusu deklarasyonda; vatandaşların hareketliliğini ve istihdamını teşvik etmek ve kıtanın genel gelişimini desteklemek için bir Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturulmasının önemini altı çizilmiştir.

Pek çok Avrupa ülkesi deklarasyonda yer alan hedeflere ulaşma yolunda çalışmayı deklarasyonu imzalayarak ya da prensipte bu anlaşmayı kabul ettiklerini bildirerek kabul etmişlerdir. Bu esnada Avrupa'da yükseköğretim alanında gerçekleştirilen reformlar, hükümetlerin bu konudaki kararlılığını göstermiştir.

Avrupa'daki yükseköğretim kurumları, "1988 Bologna Magna Carta Universitatum" da belirlenen temel prensipler ışığında, Avrupa Yükseköğretim Alanı kurma yolunda temel bir görev üstlenmeyi kabul etmişlerdir. Yükseköğretim kurumlarının bu rolü üstlenmeyi kabul etmeleri; üniversitelerin, yüksek öğrenimin ve araştırma sistemlerinin sürekli değişen ihtiyaçlar, toplum beklentileri ve bilimsel gelişmelere uyum sağlamasını garanti eden bağımsız ve özerk yapıları düşünüldüğünde oldukça önemli bir gelişmedir.

Gelişmeler doğru yönde ve anlamlı bir amaç ışığında kaydedilmektedir. Yükseköğretim sistemlerinin karşılaştırılabilirliğinin ve birbirine uygunluğunun artırılması hedefine tam olarak ulaşmak için birtakım somut önlemler alınmalıdır.

Avrupa yükseköğrenim sisteminin uluslararası rekabet gücünün artırılması amacına yoğunlaşmalıyız. Bir medeniyetin canlılığı ve etkinliği, o medeniyetin kültürünün diğer ülkeler üzerinde yarattığı etki ile ölçülür. Avrupa yüksek öğretim sisteminin, dünyada bizim olağanüstü kültürel ve bilimsel geleneklerimizin gördüğü ilgiye eşdeğerde bir ilgi gördüğünden emin olmalıyız.

Sorbon Deklarasyonu'nda belirtilen genel ilkelere olan desteğimizi yinelerken aynı zamanda kısa vadede ve her koşulda üçüncü bin yılın ilk on yılı içerisinde ulaşılması planlanan hedefler için politikalarımızın koordinasyonunu sağlamayı üstlenmekteyiz. Aşağıda belirtilen hedefler, bir Avrupa yükseköğretim alanı kurmak ve tüm dünyada Avrupa yükseköğretim sistemini tanıtmak açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir.

Diploma Eki uygulamasıyla, Avrupa vatandaşlarının istihdamını ve Avrupa yüksek öğrenim sisteminin uluslararası rekabet gücünü arttırmak amacıyla kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir derece sisteminin kabul edilmesi

Lisans ve yüksekisans olmak üzere iki temel aşamaya dayanan bir sistemin kabul edilmesi. İkinci aşamaya geçiş, en az üç yıl süren birinci aşamanın başarıyla tamamlanmasını gerektirmektedir. Birinci aşamanın sonunda elde edilen derece aynı zamanda Avrupa işgücü piyasasında aranan nitelikleri karşılayacak seviyede olmalıdır. İkinci aşama ise, pek çok Avrupa ülkesinde olduğu gibi bir master ve/veya doktora derecesi ile sonuçlanmalıdır.

Öğrenci hareketliliğini teşvik etmenin en uygun yolu olarak, AKTS sisteminde olduğu gibi bir krediler sisteminin kurulması. Krediler, yaşam boyu öğrenim de dahil olmak üzere yükseköğrenim bağlamı dışında da kazanılabilir ancak öğrenciyi kabul eden üniversite tarafından tanınması gereklidir.

Serbest dolaşım önündeki engellerin ortadan kaldırılarak hareketliliğin teşvik edilmesi. Bu konuda aşağıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:

- öğrenciler için; çalışma, eğitim fırsatları ve ilgili hizmetlerden yararlanabilme
- eğitimciler, araştırmacılar ve idari personel için; Avrupa'da araştırma, öğretim ve eğitim için harcadıkları zamanın yasal hakları göz önünde bulundurulmaksızın değerlendirilmesi ve tanınması

Karşılaştırılabilir kriterler ve metodolojiler geliştirmek amacıyla, kalite güvencesi alanında işbirliğinin teşvik edilmesi.

Özellikle çalışma, eğitim ve araştırma konularında bütünleştirilmiş programlar, hareketlilik projeleri, kurumsal işbirliği ve müfredat geliştirilmesi ile ilgili olarak yüksek öğrenimde gerekli Avrupa boyutlarının teşvik edilmesi.

Kültür, dil, ulusal eğitim sistemleri ve üniversite özerkliklerindeki farklılıkları göz önünde bulundurarak, kurumsal yetkilerimiz dahilinde Avrupa Yükseköğretim Alanı'nı oluşturmak için yukarıda belirtilen hedeflere ulaşma yolunda çalışmayı taahhüt etmekteyiz. Bu amaç doğrultusunda, hükümetlerarası işbirliğinin yanısıra yükseköğrenim alanında yetki sahibi gönüllü kuruluşlarla da işbirliği yolunu izleyeceğiz. Üniversitelerden de bu çabamıza etkin bir şekilde katkıda bulunmalarını beklemekteyiz.